

IN HET WOONZORG- CENTRUM

HANDLEIDING
VOOR DE LEERKRACHT

VOORWOORD

BESTE LEERKRACHT,

Het hybride lessenpakket 'In het woonzorgcentrum' werd ontwikkeld om leerlingen van de derde graad lager onderwijs op een toegankelijke en aantrekkelijke manier kennis te laten maken met verschillende beroepen uit en aspecten van de zorgsector.

Via tal van interactieve en digitale opdrachten willen we de horizon van de leerlingen verruimen en hun een breder beeld geven op de zorg. Want de zorgsector is een fantastische sector, maar ondervindt een groot tekort aan man- en vrouwkracht.

In dit hybride lessenpakket trekken we naar een woonzorgcentrum (WZC) om de leerlingen kennis te laten maken met het dagelijkse leven van de bewoners. Aan de hand van het behorende digitale labo, leuke filmpjes en verdiepend lesmateriaal ontdekken de leerlingen niet alleen wie er in een WZC verblijft en waarom. Ze krijgen ook een waardevolle inkijk in verschillende beroepsprofielen uit de zorgsector.

In dit lessenpakket vind je

- 6 hybride leeractiviteiten die de zorgsector naar je klas brengen;
- de doelstellingen die je met dit lesmateriaal kunt bereiken;
- stap-voor-staplesvoorbereidingen en -lesverlopen.

Naast kennis verwerven over dit thema, gaan de leerlingen zelf ook actief aan de slag.

Via simulaties van de werkplek, rollenspelen en ontmoetingen met ouderen en zorgprofessionals in de klas, zetten ze de theorie om in de praktijk. Met als kers op de taart een heuse mini-stage in een woonzorgcentrum in de buurt van de school.

WIJ WENSEN JOU EN JE LEERLINGEN VEEL PLEZIER MET DIT LESSENPAKKET 'IN HET WOONZORGCENTRUM'!

CHALLENGE VOOR DE LEERLING!

We worden alsmaar ouder. Zo leven er momenteel zo'n 2500 honderdjarigen in België. Dat zijn er bijna 800 meer dan 10 jaar geleden. Goed, hé!

Nu weten we allemaal dat wanneer we een dagje ouder worden, we ook meer zorg nodig hebben. En meer zorg betekent ook meer mensen die in die zorgsector werken.

Tijdens de activiteiten in dit lessenpakket maak je kennis met verschillende beroepen uit het woonzorgcentrum. Sommige daarvan zul je zelfs van heel dichtbij mogen leren kennen tijdens een heuse mini-stage.

Wie weet, ontdek je wel jouw droomberoep en word jij in de toekomst een volleerde HYLAS-ambassadeur in de zorgsector. De ouderen zijn je nu al dankbaar!

Kunnen we dit? Ja, wij kunnen dit!

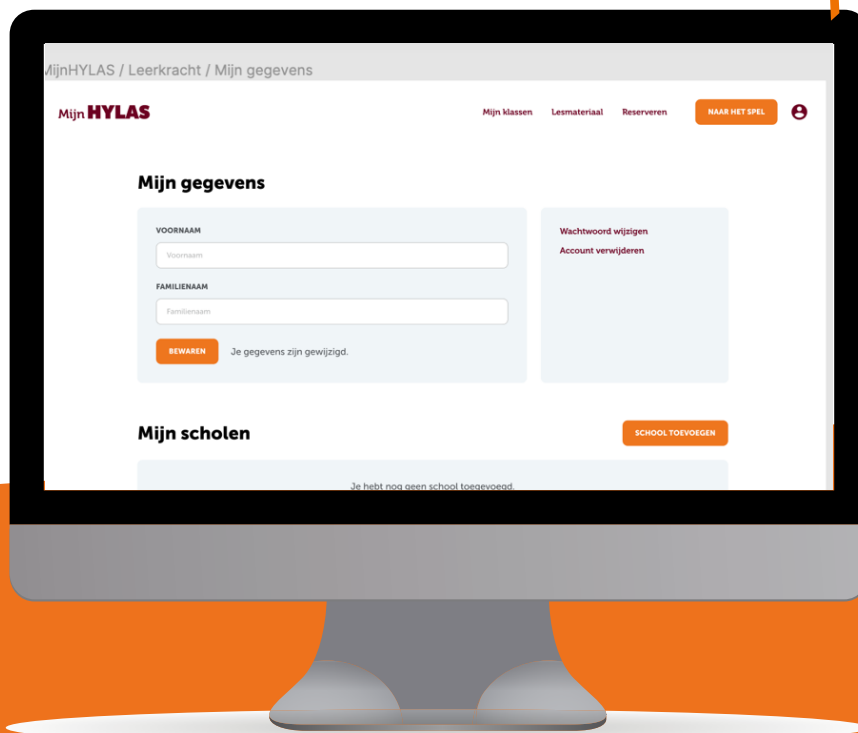

MijnHYLAS

Wil je met je klas aan de slag in het digitale labo HYLAS?
Dat is heel eenvoudig!

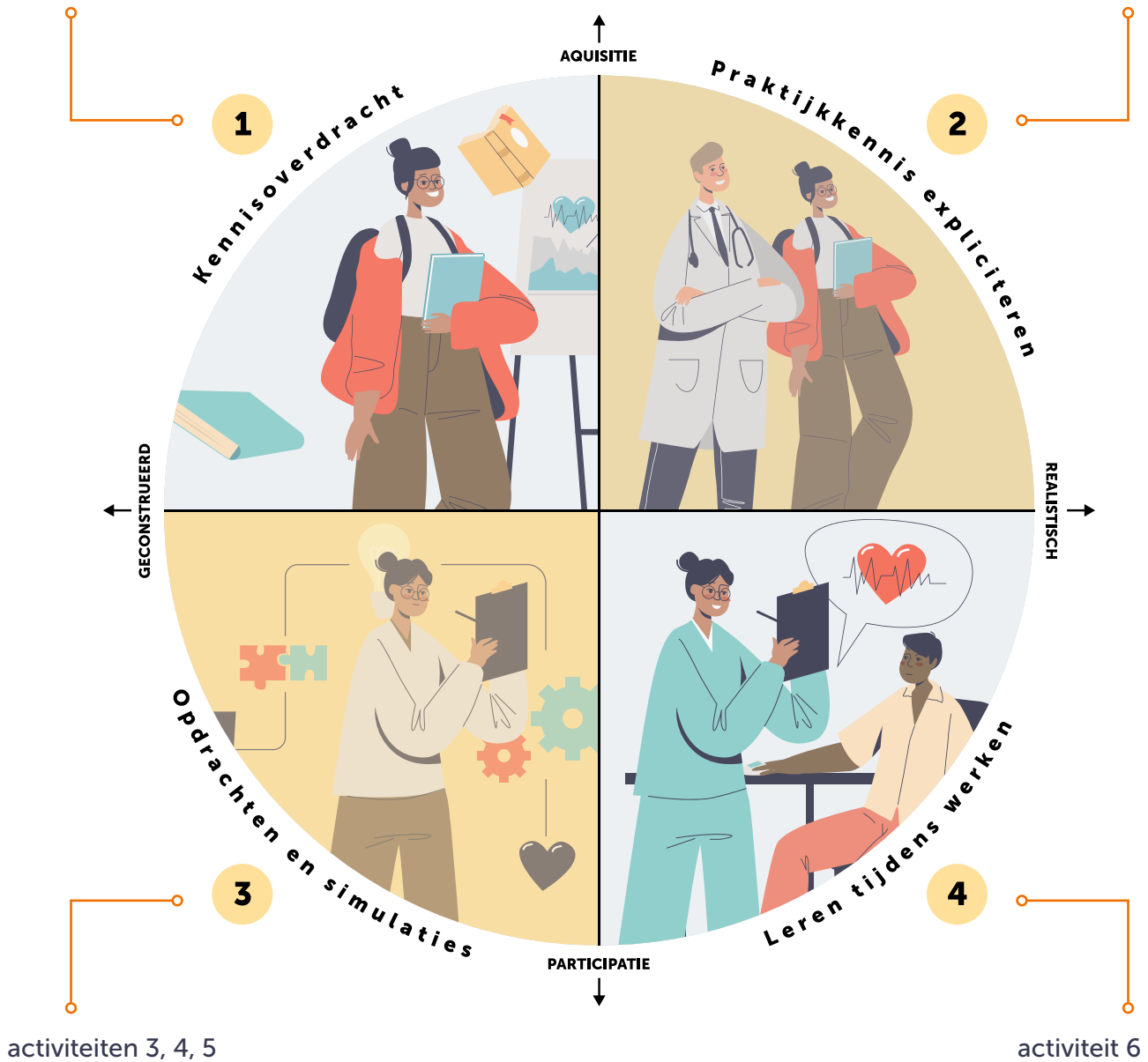

1. Maak je persoonlijke account aan in MijnHYLAS: mijn.hylasprovincieantwerpen.be.
2. In de MijnHYLAS-omgeving kun je het digitale labo afstemmen op jouw klas.
3. Registreer je school en voeg je klas(sen) toe.
4. Het systeem genereert automatisch een code, die je aan je leerlingen bezorgt en waarmee zij veilig toegang krijgen tot het digitale labo om de opdrachten uit te voeren.
5. Jij beslist als leerkracht zelf welke opdrachten je beschikbaar zet voor je leerlingen in het digitale labo.
6. In het dashboard volg je de vooruitgang van je leerlingen op.

activiteiten 1, 2, 4, 5

activiteiten 1, 2, 7

Hybride leren brengt het onderwijs en de arbeidsmarkt dicht bij elkaar, laat het op elkaar aansluiten en versterken.

De leeractiviteiten in dit lessenspakket vinden plaats in vier kwadranten. We voorzien afwisseling tussen het aanleren van kennis en de context waarin dit gebeurt. Kennisoverdracht en al doende leren vinden plaats op school en in de beroepspraktijk.

Na elke leeractiviteit vullen de leerlingen hun persoonlijke portfolio aan met een verkenningsfiche of een landkaart. Op deze manier krijgen ze een interessante neerslag van hun talenten en interesses binnen deze sectoren. Een mooi startpunt bij het kiezen van een studierichting.

Tijdsverloop

lesactiviteit 1– Louise krijgt thuishulp	50'
Optioneel	
Lesactiviteit 2 - Louise verhuist naar het WZC	50' - 100'
Lesactiviteit 3 – Hoe verloopt een dag in een WZC?	2 x 50'
Lesactiviteit 4 – Wie werkt er allemaal in een WZC?	2 x 50'
Lesactiviteit 5 - Voorbereiden van het bezoek aan het WZC	2 x 50'
Lesactiviteit 6 – Mini-stage in het WZC	halve of volledige dag
Lesactiviteit 7 – Reflectie	50'

Indien er niet voldoende tijd is om alle leeractiviteiten te doorlopen, is één activiteit uit elk kwadrant noodzakelijk om het hybride leermodel te garanderen. De andere leeractiviteiten kunnen als uitbreiding nog gegeven worden.

INHOUD

Voorwoord	2
MijnHylas	3
Tijdsverloop	5
Lesactiviteiten	7
Lesactiviteit 1	7
Lesactiviteit 2	9
Lesactiviteit 3	12
Lesactiviteit 4	15
Lesactiviteit 5	17
Lesactiviteit 6	20
Lesactiviteit 7	22
Bijlages	23

ACTIVITEIT

1

Louise krijgt thuishulp

► LESDOELEN

- > De leerlingen verkennen de leefwereld van ouderen.
- > De leerlingen ontdekken het digitale labo HYLAS a.d.h.v. verschillende scenario's die voorkomen in de zorgsector.
- > De leerlingen maken digitaal kennis met verschillende beroepsprofielen uit de zorgsector.

► MATERIAAL

- > Digibord/beamer

LESOPBOUW

VOORAF

Maak strookjes met de logincodes klaar of bezorg de logincodes digitaal aan de leerlingen.

Lees de verschillende scenario's al eens door. Zet de nodige scenario's klaar voor de leerlingen in het digitale labo MijnHYLAS. Opgelet, het scenario van Louise moeten leerlingen zeker oplossen. Dit is noodzakelijk voor het verdere verloop van de hyllo.

INFO VOOR DE LEERKRACHT

Er zijn 10 scenario's voorzien voor de leerlingen in verschillende moeilijkheidsgraden: 3 gemakkelijke, 3 gemiddelde, 3 uitdagende en 1 verdiepende.

ORIËNTATIE

Vertel de leerlingen dat zij in het digitale labo de verschillende scenario's te zien krijgen. Ieder scenario vraagt om een oplossing die zijzelf zullen moeten bedenken. Op die manier ontdekken de leerlingen verschillende beroepsprofielen uit de zorgsector, alsook de behorende studies. Profielen die de leerlingen interessant vinden, kunnen ze tijdens de kernactiviteit noteren in hun portfolio.

Je kunt het digitale labo HYLAS op verschillende manieren in je les verwerken:

- Je maakt samen met de leerlingen een gemakkelijke opdracht zodat ze een duidelijk voorbeeld hebben.
- Je laat de leerlingen zelf experimenteren en proefondervindelijk aan de slag gaan met de gemakkelijke opdrachten (trial-and-error).
- Sterkere leerlingen kunnen met de gemiddelde oefeningen starten. Zo creëer je voldoende differentiatie in je groep.
- Merk je dat er een leerling problemen ondervindt met het oplossen van de opdrachten vanwege bv. een taalbarrière? Je kunt de teksten ook laten voorlezen via de knop *Beeld/Hardop lezen* of zet deze leerling dan in een team met een sterkere leerling.
- Je kunt de opdracht(en) meegeven als huiswerk. Laat hen een van de uitdagingen thuis maken, samen met de ouders. Zo betrek je de ouders in het hele verhaal.

KERN

De leerlingen werken zelfstandig of in duo's in het digitale labo.
Als leerlingen een interessant beroepsprofiel opmerken, noteren ze dit in hun portfolio.

REFLECTIE

- Bespreek de resultaten klassikaal. Lees een scenario voor en vraag aan de leerlingen welke oplossing zij hiervoor bedacht hadden. Hierdoor ontstaat een klasgesprek waarbij de verschillende zorgberoepen uitgebreid aan bod kunnen komen.
- Laat de leerlingen tot slot aan elkaar vertellen welke beroepsprofielen zij interessant vonden en waarom.

INFO VOOR DE LEERKRACHT

In het digitale labo maakten de leerlingen kennis met een zeer uitgebreid aanbod van beroepen uit de zorgsector. Door de verschillende zorgprofielen uit de leeromgeving te onderzoeken, kunnen ze de geschikte personen vinden om de situatie op te lossen. Deze beroepsprofielen vind je ook terug in de bijlage. Van elk profiel is een filmpje beschikbaar, met een duidelijke beschrijving per profiel en een overzicht van de opleiding die de leerlingen kunnen volgen voor dat beroep.

TIP: Je kunt deze zorgprofielen afdrukken en in de klas ophangen. Zo trigger je de nieuwsgierigheid van de leerlingen.

50- 100'

Louise verhuist naar het WZC

► LESDOELEN

- > De leerlingen filosoferen over ouder worden en oud zijn.
- > De leerlingen verkennen de leefwereld van ouderen.
- > De leerlingen maken kennis met verschillende beroepsprofielen uit de zorgsector.

► MATERIAAL

- > Digibord/beamer
- > Lesfiche *Louise verhuist naar een WZC*
- > Praatstok

LESOPBOUW

VOORAF

De timing van deze les is sterk afhankelijk van de klasgroep. Voorzie daarom voldoende tijd.

Hang bijvoorbeeld foto's aan het bord van verschillende ouderen met daaronder de uitspraak 'Je bent maar zo oud als je je voelt'.

INFO VOOR DE LEERKRACHT

Filosoferen met je leerlingen, hoe doe je dat?

Wat is filosoferen?

Filosoferen is vanuit verwondering anders naar de wereld kijken, met een nieuwe, open blik en zo samen betekenis geven aan wat je opmerkt. Filosoferen in groep leert je zoeken naar de essentie van een idee of begrip. Je maakt daarbij gebruik van een vraag en een antwoord.

Je kunt filosoferen over elk mogelijk onderwerp: een cartoon, een schilderij, een spannend verhaal, je omgeving, eigen ervaringen, een liedje ...

Waarom filosoferen met je leerlingen?

- Zo leer je je **leerlingen (nog) beter kennen**. Jullie zoeken tijdens een filosofisch gesprek samen naar een oplossing. Jij hebt als leerkracht geen kant-en-klare antwoorden.
- Tijdens het filosoferen is **respect hebben voor verschillende meningen** essentieel. Dit zorgt voor verbondenheid in de klas.
- **Filosoferen verscherpt het kritisch denken**. De leerlingen toetsen hun eigen waarden af aan die van hun leeftijdsgenoten. Je zult zien dat ze deze waarden durven bij te stellen tijdens filosofische gesprekken.
- De leerlingen ontdekken dat **elk antwoord nuttig is**. Wanneer ze passende argumenten hebben bij hun antwoord, leveren ze telkens een bijdrage aan het gesprek.
- Tijdens filosofische gesprekken oefenen leerlingen **verschillende gespreksvaardigheden**. Ze leren hun ideeën en meningen duidelijk te formuleren. Wanneer ze voortbouwen op elkaars antwoorden, wordt hun luisterhouding geactiveerd.
- Filosoferen stimuleert **autonoom en zelfsturend leren**: leerlingen krijgen de kans om zelf op onderzoek te gaan.

ORIËNTATIE

Naar aanleiding van de verkennende activiteit in het digitale labo houd je met de klas **een filosofisch kringgesprek** rond ouder worden en oud zijn. De foto's die je ophing, kunnen een inspiratiebron zijn voor het gesprek.

Opdracht: Geef de leerlingen even de tijd om het gesprek voor te bereiden a.d.h.v. lesfiche *Louise verhuist naar het WZC*. Je kunt de lesfiche hier vervangen door hun standpunt per stelling te verzamelen in Mentimeter.

Meer info over
Mentimeter:

KERN

De leerlingen ontdekken het vervolg van de casus waarin Louise verhuist naar een woonzorgcentrum (WZC) in het digitale labo.

Opdracht: Aan de hand van de verdiepingsopdracht uit het digitale labo stellen de leerlingen een weekplanning op voor Louise.

Tijdens **een klasgesprek** leren ze het leven in een woonzorgcentrum beter kennen.

Stel de leerlingen de volgende vragen:

- Ken je ouderen?
- Waar wonen zij?
- Wat doen zij als ze hulp nodig hebben?
- Wat is een woonzorgcentrum?
- Wie woont er?
- Wanneer/waarom gaan mensen naar een WZC?
- Hoe leven ouderen in een WZC?

Verleg nu de focus naar de mensen die werken in een woonzorgcentrum:

- Wie loopt er nog rond in een WZC?
- Wat doen die mensen daar?
- Wie werkt er zoal in een WZC?

Opdracht: De leerlingen koppelen aan ieder deel uit de dagplanning een beroepsprofiel uit de zorgsector. Je kunt hen daarvoor de sleepoefening uit de lesfiche laten maken.

SLOT

Herhaal kort het verschil tussen thuiszorg krijgen en wonen in een WZC. Noteer in twee kolommen aan het bord de voor- en nadelen van beide zorgmogelijkheden.

REFLECTIE

Eerste-indruk-reflectie:

- Willen de leerlingen later naar een WZC? Waarom wel/niet?
- Willen de leerlingen later werken in een WZC? Waarom wel/niet?

Opdracht: De leerlingen noteren hun antwoorden en bewaren die tot de slotreflectie.

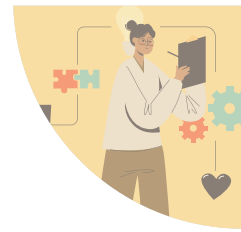
DIFFERENTIATIEMOGELIJKHEDEN

- Zorg dat de 'stillere' leerlingen in de klas kunnen deelnemen aan de gesprekken door gebruik te maken van een praatstok. Wie de stok in handen heeft, mag iets vertellen, de anderen luisteren aandachtig.
- Bij klassen die heel erg graag filosoferen, kun je het gesprek verdiepen door doorvragen te stellen, zoals: Kun je een voorbeeld geven? Wat bedoel je daarmee? Hoe weet je of dit waar is?...

ACTIVITEIT

3

2 x 50'

Hoe verloopt een dag in het WZC?

▶ LESDOELEN

- > De leerlingen verkennen de leefwereld van ouderen.
- > De leerlingen maken kennis met het beroep *animator in de zorgsector*.
- > De leerlingen bereiden zelf een activiteit voor om samen met de woonzorgbewoners te doen.

▶ MATERIAAL

- > Digibord/beamer
- > Filmpje voorstelling WZC
- > Evenveel kaartjes in de vorm van een vind-ik-leuk-duim als er leerlingen en bezoekers zijn of rode en groene kaartjes
- > Materiaal voor de gekozen activiteit
- > Lesfiche *Hoe verloopt een dag in het WZC?*

LESOPBOUW

VOORAF

Contacteer het WZC om een intakegesprek met een woonzorgbewoner en zorgverlener in te plannen. Tijdens dit gesprek brief je hen over de les(thema's). Daarnaast bespreken jullie samen de praktische afspraken voor het bezoek van de woonzorgbewoner aan de klas.

Ga op zoek naar inspiratie voor (beweeg)activiteiten op het internet. Check zeker ook eens het Instagramaccount [bewegen.is.leven](https://www.instagram.com/bewegen.is.leven).

- [beweegactiviteiten 1](#)
- [beweegactiviteiten 2](#)
- [beweegactiviteiten 3](#)
- [beweegactiviteiten 4](#)

Verzamel het materiaal dat je nodig hebt om de gekozen activiteit te kunnen uitvoeren. Zet het filmpje *Een dag uit het leven van een woonzorgbewoner* klaar.

ORIËNTATIE

Toon het filmpje *Een dag uit het leven van een woonzorgbewoner*.

Haal er de weekplanning uit de vorige les bij. Zoom in op de animatie waaraan woonzorgbewoners kunnen deelnemen.

KERN

Nodig een of enkele woonzorgbewoner(s) uit in de klas. Afhankelijk van het aantal ouderen verdeel je de klas in evenveel groepjes. Ieder groepje is verantwoordelijk voor een oudere.

Stap 1: Een van de stellingen uit de vorige les was dat jongeren en ouderen geen vrienden kunnen zijn. Laat de leerlingen ontdekken dat ouderen vaak dezelfde interesses blijken te hebben als zij en dus potentiële vrienden kunnen zijn.

Dit doe je met de volgende kennismakingsoefening:

Bezorg zowel de leerlingen als de oudere(n) een kaartje met een vind-ik-leuk-duim.

Som enkele activiteiten op (bv. zingen, muziek beluisteren, tv-kijken, eten, slapen ...).

Wie de activiteit leuk vindt, steekt het kaartje in de lucht. Ga af en toe in op een 'match' die werd gevormd tussen een leerling en een oudere (bv. Jullie houden allebei van eten, zie ik. Wat is je lievelingsgerecht?)

Stap 2: Geef de oudere(n) even de tijd om (binnen het groepje) te vertellen waarom mensen in een WZC gaan wonen en hoe het er daar aan toegaat: Wat doen de bewoners nu dat ze vroeger niet deden en omgekeerd? Hoe komt dat? Welke activiteiten vinden ze leuk? Wat zouden ze graag nog eens een keertje doen dat ze allang niet meer hebben gedaan?

Stap 3: Organiseer een activiteit voor jong en oud.

- Samen liedjes van vroeger zingen: check zeker eens de liedjes van [#likeme](#)
- Elkaar voorlezen
- Knutselen of handwerken: bv. breien of haken
- Gezelschapspelletjes spelen: memory is ideaal om het geheugen extra te trainen
- Samen kruiswoordraadsels oplossen
- Verschillen in de taal van de jeugd van toen en de jeugd van nu ontdekken
- Samen de digitale wereld verkennen: hoe werkt WhatsApp? Wat is TikTok?
- Beweegspelletjes uitvoeren
- ...

TIP: *Is het niet mogelijk om een woonzorgbewoner te ontvangen? Misschien kan er een animator uit een WZC langskomen om samen met de leerlingen een activiteit voor te bereiden. Die activiteit kunnen ze later, tijdens de mini-stage, uitvoeren met de bewoners.*

SLOT

Sluit het bezoek af met een snel maar verdiepend kennismakingsrondje. Iedere leerling mag één ja-nee-vraag stellen aan de oudere om hem/haar nog beter te leren kennen. Hieronder vind je enkele voorbeeldvragen die je kunt delen met de leerlingen, maar moedig hen aan om originele, persoonlijke vragen te bedenken.

Voorbeeldvragen:

- Heb je ooit geschaatst?
- Ben je bang voor spinnen?
- Heb je (ook) een hekel aan spruitjes?
- Ben je goed in rekenen?
- Ben je het oudste/jongste kind thuis?
- Hou je van hiphop?
- Ben je wel eens in Amerika geweest?

REFLECTIE

Praat, nadat het bezoek weg is, nog even na over de kennismaking. Vraag of de leerlingen verrast waren over de dingen die ze gemeenschappelijk hadden met de ouderen.

Laat de leerlingen tot slot op de bijbehorende lesfiche met één zin noteren wat ze het leukste moment vonden van deze les.

DIFFERENTIATIEMOGELIJKHEDEN

- Kies een activiteit die haalbaar is voor de ouderen, maar ook aangepast is aan het niveau van de klasgroep.
- Wanneer je in groepjes werkt, kun je verschillende activiteiten organiseren. Laat de leerlingen dan kiezen welke activiteit ze het liefst doen.

ACTIVITEIT

4

Wie werkt er allemaal in een WZC?

2 x 50'

▶ LESDOELEN

- > De leerlingen ontdekken verschillende beroepsprofielen uit de zorgsector.

▶ MATERIAAL

- > Digibord/beamer
- > Hoekenwerk materiaal
- > Lesfiche *Wie werkt er allemaal in het WZC?*

LESOPBOUW

VOORAF

Zet het materiaal voor het hoekenwerk klaar.

INFO VOOR DE LEERKRACHT

In het digitale labo maakten de leerlingen kennis met een zeer uitgebreid aanbod van beroepen uit de zorgsector. Door de verschillende zorgprofielen uit de leeromgeving te onderzoeken, kunnen ze de geschikte personen vinden om de situatie op te lossen. Deze beroepsprofielen vind je ook terug in de bijlage. Van elk profiel is een filmpje beschikbaar, met een duidelijke beschrijving per profiel en een overzicht van de opleiding die de leerlingen kunnen volgen voor dat beroep.

TIP: *Je kunt deze zorgprofielen afdrukken en in de klas ophangen. Zo trigger je de nieuwsgierigheid van de leerlingen.*

ORIËNTATIE

Herhaal kort waarom mensen in een woonzorgcentrum wonen. Haal uit de vorige activiteiten de noden van de bewoners en schrijf ze op bord. Koppel er de beroepsprofielen aan die in de klas ophangen. Wie gaat de mensen hiermee helpen?

KERN

In deze activiteit verkennen de leerlingen verschillende beroepen uit de zorgsector aan de hand van een hoekenwerk. Ze voeren een opdracht uit en gaan op zoek naar de vaardigheden en talenten die je daarbij nodig hebt. De info over de opdrachten vinden de leerlingen in de lesfiches.

SLOT

Sluit de les af met een gesprek over talenten in de zorg. Welke talenten heb je nodig in de zorgsector in het algemeen en voor de verschillende zorgprofielen in het bijzonder? Welke talenten heb jij? Welk beroepsprofiel zou jij kunnen uitvoeren?

INFO VOOR DE LEERKRACHT

WAT IS TALENT?

Talent is het hebben van een unieke gave, een natuurlijke aanleg.

Talent wordt zichtbaar in elke activiteit die moeiteloos gaat en die je voldoening geeft.

Als je doet waar je goed in bent, dan vliegt de tijd. En dan laad je je batterijen op.

TALENT IN ACTIE

Het is niet omdat je talent hebt dat je dat (al) laat zien in je acties. 'Talent in actie' betekent dat je een talent hebt, dat je gedrag ontwikkelt bij dat talent én dat je een omgeving of context hebt gevonden die bij je talent past.

Bron: [Mytalentbuilder](#)

REFLECTIE

De leerlingen vullen voor zichzelf de zin 'Ik zou een goede *(aanvullen met een beroep uit het hoekenwerk)* zijn, want ik kan goed *(aanvullen met een passend talent)*'.

DIFFERENTIATIEMOGELIJKHEDEN

- Verdeel de klas in heterogene duo's voor het hoekenwerk zodat de leerlingen elkaars talenten versterken.
- Je kunt het hoekenwerk ook jaaroverschrijdend organiseren zodat de leerlingen elkaars talenten versterken.
- Duo's die sneller klaar zijn, beluisteren [het interview met zorgkundige Kristel](#). Ze bespreken daarna onderling wat ze hoorden.
- Is het hoekenwerk iets te moeilijk? Laat hen dan vooraf (klassikaal of per groep) het filmpje over [ongelijke verdelingen](#) bekijken.

ACTIVITEIT

5

Vorbereiden van het bezoek aan het WZC

2 x 50'

▶ LESDOELEN

- > De leerlingen bereiden het bezoek aan het WZC voor.
- > De leerlingen stellen vragen op voor het interview met een werknemer van het WZC.
- > De leerlingen oefenen verbindende communicatie via een rollenspel.

▶ MATERIAAL

- > Digibord/beamer
- > Lesfiche *Vorbereiden van het bezoek aan het WZC*
- > Bijlage *Voorbeeldbrief*
- > Bijlage *Checklist voor Mini-stage in het WZC*

LESOPBOUW

VOORAF

Organiseer de mini-stage voor je leerlingen. De checklist *Mini-stage in het WZC* vormt hiervoor een handige leidraad, alsook de bijlage *Voorbeeldbrief WZC*.

Informeer de ouders over de mini-stage met de bijlage *Voorbeeldbrief*. Zet het filmpje [Verbindend communiceren](#) klaar.

VERBINDEND COMMUNICEREN

Verbindend communiceren is een boodschap overbrengen op een heldere, opbouwende en respectvolle manier. Je past het gesprek aan naargelang de situatie waarin je je bevindt. Zo verloopt het communiceren op een 'geweldloze' manier.

Gesprekspartners luisteren op een actieve, empathische manier naar elkaar. Ze begrijpen beter wat de andere bedoelt of waar die naartoe wil in het gesprek. Bij verbindend communiceren stel je je volledig open voor wat de ander zegt, zonder vooroordeel. Je bent zelf duidelijk over wat je denkt, voelt en geeft als gesprekspartner aan wat je nodig hebt of wat je verwacht van het gesprek.

Verbindend communiceren verloopt in vier stappen:

1. **Waarneming:** je registreert en benoemt de feiten.
2. **Gevoel:** je spreekt vanuit je eigen gevoel (ik vind het niet fijn, ik ben boos ...).
3. **Behoeft:** je maakt duidelijk welke behoefte achter dat gevoel zit (ik wil graag ...).
4. **Verzoek:** je formuleert een oplossing voor de toekomst.

Bron: [Wikipedia](#)

INFO VOOR DE LEERKRACHT

ORIËNTATIE

Introduceer de mini-stage bij de leerlingen. Vertel hun dat ze een dagje zullen meedraaien met enkele beroepsprofielen uit het WZC.

In de lesfiche *Voorbereiden van het bezoek aan het WZC* noteren ze wat ze verwachten van dit bezoek. Je kunt hun verwachtingen ook via een woordenwolk in Mentimeter verzamelen.

Laat hen alvast nadenken over welke profielen ze graag eens aan het werk zien. Ze noteren een eerste profiel achter hun naam op een namenlijst.

TIP: Naast hun eigen keuze kun je als leerkracht de lijst aanvullen met een profiel dat jij (of de medeleerlingen) voor ieder van hen kiest.

KERN

Stap 1: Houd een verkennend onderwijsleergesprek rond communicatie.

Bespreek daarbij de volgende vragen:

- Hoe communiceren wij?
- Hoe ga je een gesprek aan (met peers/anderen/ouderen)?
- Welke taal gebruik je daarbij?
- Hoe communiceer je met ouderen?
- Hoe spreek je hen aan?
- Welke thema's snijd je aan?
- ...

Stap 2: Leg kort uit wat verbindend communiceren inhoudt. Gebruik het filmpje ter ondersteuning. Schrijf de stappen op het bord of hang ze op in de klas als geheugensteuntje voor bij de rollenspelen.

Stap 3: In groepjes van drie (twee acteurs en één observator) gaan de leerlingen hun communicatie- en gespreksvaardigheden trainen in **rollenspelen**.

Noteer aan het bord *de rollen* (jongere – zorgverlener – oudere) en *de situaties* die zullen worden ingeoefend (kennismaking of intake, smalltalk en slechtnieuwsgesprek).

Geef de groepjes 10 minuten de tijd om het gesprekje voor te bereiden.

Tijdens het rollenspel beoordeelt de observator zowel het talige van het gesprek (taalregister, vraagstelling, verbindende communicatie, beleefdheid ...) als de lichaamstaal (gebaren, oogcontact, houding ...). Na ieder rollenspel wordt een ander groepslid de observator.

Benadruk dat de leerlingen in de leefwereld van de bewoners zullen komen. De leefwereld dienen we met respect te behandelen (bv. op de deur kloppen voor de kamer betreedt).

TIP: Nood aan gespreksstof? Laat de leerlingen online informatie zoeken bij de tijdlijn van een oudere: in welk jaar is hij/zij geboren? Welke belangrijke gebeurtenissen speelden er zich toen af? Welke muziek was er toen populair? Waar hield de jeugd van toen zich zoal mee bezig?

SLOT

Overloop samen met de leerlingen de observatiefiche die ze zullen invullen en het interview dat ze willen afnemen tijdens het bezoek. Bij het opstellen van de interviewvragen houden ze rekening met wat ze geleerd hebben over verbindende communicatie in deze les.

Verdeel de leerlingen definitief in kleine groepjes van 2 leerlingen volgens de medewerkers van het WZC die ze zullen volgen.

REFLECTIE

De leerlingen reflecteren over de oefengesprekken en over hun eigen manier van communiceren. Daarbij vertelt de observator telkens kort wat hij/zij heeft opgemerkt. Dat kunnen werkpuntjes zijn, maar ook positieve opmerkingen zijn heel leerrijk. Voor de puntjes die beter kunnen, gaan ze op zoek naar andere communicatievormen of gesprekstechnieken.

DIFFERENTIATIEMOGELIJKHEDEN

- Door zich te verkleden of in een rolstoel plaats te nemen, kunnen de leerlingen zich nog beter inleven in hun rol.

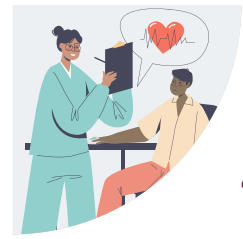
TIP: *Ga op zoek naar een verouderingspak. Door zo'n pak ervaren de leerlingen hoe het is om beperkter te zijn in je bewegingen. Scholen in Antwerpen kunnen zo'n verouderingspak ontlenen via [RTC Antwerpen](#). Maar je kunt zo'n pak ook makkelijk zelf maken door een trui te verzwaren met zakjes en elastieken om immobiliteit te suggereren.*

- Komt je klas traag op gang bij de rollenspelen? Oefen de verschillende stappen nog eens extra in met de hele klas.
- Zet verbaal sterkere leerlingen samen met leerlingen die minder taalvaardig zijn.
- Je kunt de rollenspelen ook (laten) filmen. Bij het bekijken van deze filmpjes kun je de sterke punten benoemen, er de voorbeelden van geweldloos communiceren uit halen ...

ACTIVITEIT

6

Mini-stage in het WZC

▶ LESDOELEN

- > De leerlingen passen de aangeleerde communicatietechnieken toe tijdens een mini-stage in het WZC.
- > De leerlingen ontdekken al doende hoe een dag in een woonzorgcentrum verloopt.
- > De leerlingen tonen respect voor de ouderen en de zorgverstrekkers.

▶ MATERIAAL

- > Lunchpakket, indien nodig
- > Lesfiches *Mini-stage in het WZC*
- > Schrijfgierief
- > Bijlage *Checklist voor Mini-stage in het WZC*
- > Infofiche *Briefing mini-stage in het WZC*

LESOPBOUW

VOORAF

Check nog eens de checklist *Mini-stage in het WZC*.

- Bezorg de verantwoordelijke van het WZC de infofiche *Briefing mini-stage in het WZC*.
- Stippel de weg uit van school naar het WZC. Doe dit eventueel samen met de leerlingen.
- Regel het nodige vervoer, indien nodig.
- Voorzie een aanwezigheidslijst van de klas voor de medewerkers van het WZC.
- Bespreek de dagindeling, de te volgen medewerkers en de taakjes voor de leerlingen met de verantwoordelijke van het WZC.

ORIËNTATIE

Maak afspraken met de leerlingen over hoe ze zich dienen te gedragen, zowel onderweg als in het WZC. Benadruk nog eens dat de leerlingen in de leefwereld van de bewoners zullen komen. De leefwereld dienen we met respect te behandelen (bv. op de deur kloppen voor de kamer betreedt).

Overloop nog eens kort de dagindeling en wat er van hen verwacht wordt (taken, opdrachten ...).

KERN

De leerlingen voeren de mini-stage in het WZC uit.

Hieronder vind je een mogelijke dagindeling. Het spreekt voor zich dat die afhankelijk is van het aantal leerlingen en het WZC waar de mini-stage zal plaatsvinden:

- Aankomst aan het WZC.
- Rondleiding.
- De leerlingen ondersteunen twee verschillende beroepsprofielen bij hun taken, gedurende telkens 30 minuten.
- Samen eten.
- De leerlingen interviewen een bewoner en/of zorgverlener.
- Kleine taakjes of activiteit uitvoeren (bv. eten brengen naar bewoners, voorlezen ...).
- Open-deur-moment: de leerlingen gaan nog even langs bij de bewoners van wie de kamerdeur openstaat.

Mogelijke dagindeling met tijdsloten:

tijdslot	activiteit
8u30-9u00	Verplaatsing van school naar WZC
9u00-9u30	Rondleiding in het WZC en eventuele vragen
9u30-10u00	Ondersteuning zorgprofiel 1 + invullen observatiefiche/interview
10u00-10u30	Ondersteuning zorgprofiel 2 + invullen observatiefiche/interview
10u30-11u15	Kleine taakjes of activiteit uitvoeren
11u15- 11u45	Open-deur-moment
11u45-12u00	Kort reflectiemoment of verplaatsing van WZC naar school

SLOT

Geef de leerlingen de gelegenheid om alle indrukken van de voorbije dag te noteren op hun zoekkaart/observatiefiche.

REFLECTIE

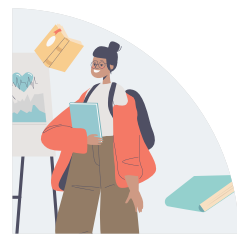
Houd een eerste, kort reflectiemoment met de zorgverleners erbij. Terug in de klas vullen de leerlingen een verkenningfiche van hun portfolio in. Daar verzamelen ze hun doelstellingen, indrukken en ervaringen.

DIFFERENTIATIEMOGELIJKHEDEN

- De leerlingen kiezen zelf of ze een bewoner interviewen (op basis van de zelfbedachte vragen uit de voorbereiding – zie activiteit 5) of een zorgverlener (geleid interview – zie lesfiche *Mini-stage in het WZC*).
- De leerlingen kunnen een vlog maken rond hun mini-stage in het WZC. Vergeet daarbij wel niet de toestemming te vragen aan de bewoners en zorgverleners.
- De leerlingen kunnen een presentatie maken rond hun mini-stage in het WZC. Deze kunnen ze nadien voorstellen aan een ander leerjaar op school.

TIP: Ga eens na bij het WZC of het mogelijk is om na de mini-stage contact te blijven houden met de bewoners door op regelmatige tijdstippen te videochatten of te mailen. Of maak er een gewoonte van om de laatste dag voor een vakantie samen een spelletjesmiddag te houden, breng nog eens een kerstbezoek of misschien kunnen de leerlingen een hulp zijn voor het duwen van rolstoelen bij een gezamenlijke wandeling?

▶ LESDOELEN

- > De leerlingen reflecteren over de mini-stage in het WZC.
- > De leerlingen koppelen wat ze hebben geleerd aan hun portfolio.

▶ MATERIAAL

- > Individueel portfolio
- > Lesfiche *Louise verhuist naar een WZC* met reflectiemoment van activiteit 2

LESOPBOUW

VOORAF

Portfolio's aanvullen

ORIËNTATIE

Herhaal nog eens het doel van het portfolio.

KERN

Houd een afsluitend klasgesprek over het bezoek aan het WZC:

Wat heeft het bezoek betekend voor jou? Hoe heb je het ervaren? Welke taken vond je uitdagend/leuk? Welke problemen heb je ondervonden? Welk moment ga je niet snel vergeten en waarom? Welke talenten heb je ontdekt bij jezelf?

Pols naar de interesse van de leerlingen voor een job in de zorgsector. De leerlingen vullen een verkenningfiche uit hun portfolio in, mochten ze dit nog niet hebben gedaan na de mini-stage. Met elementen uit het klasgesprek en hun individuele verkenningfiches kun je een een-op-een-gesprek voeren. Voorzie voldoende tijd om tijdens dat een-op-een-gesprek feedback te geven op het ingevulde portfolio.

SLOT

Wat schreven de leerlingen op tijdens het eerste reflectiemoment aan het begin van de lessenreeks? Blijven ze bij hun standpunt? Waarom wel/niet?

REFLECTIE

Tot slot geef je de leerlingen een thuisopdracht mee. Ze bespreken de mini-stage en een mogelijke job in de zorgsector met hun ouders. Ze vertrekken daarbij vanuit het reflectiemoment uit activiteiten 2 en 4.

DIFFERENTIATIEMOGELIJKHEDEN

- Denk ook eens aan peer-evaluatie ter vervanging of als aanvulling op jouw feedback.
- Nodig een zorgverlener van het WZC uit voor het gesprek. Hoe hebben zij dit bezoek ervaren? Wat was de meerwaarde van de leerling?
- Misschien is een blijvend contact tussen de leerling en de bewoner van het WZC mogelijk. Bevrage dit bij het WZC.

IN HET WOONZORGCENTRUM

BIJLAGES

CHECKLIST BIJ HET ORGANISEREN VAN EEN MINI-STAGE

CHECK!

VOORBEREIDING

- Ik vraag toestemming aan de directie van de school voor het organiseren van een mini-stage.
- Ik contacteer de directie van een WZC of de verantwoordelijke van ergo's, woon- en leefteams. Ik bevroeg de mogelijkheden voor een mini-stage.
- Bij goedkeuring bespreek ik de datum en concrete uren.
- Ik bespreek de dagindeling, de te volgen medewerkers en de taakjes voor de leerlingen met de verantwoordelijke van het WZC. Ik bezorg hen de infofiche *Briefing mini-stage in het WZC*.
- Ik beluister de verwachtingen van het WZC (afspraken, nodige materiaal, mogen leerlingen foto's maken ...).
- Ik regel en reserveer het nodige vervoer, indien nodig.
- Ik breng de ouders op de hoogte van onze mini-stage. Dit kan door middel van de *Voorbeeldbrief*.
- Ik breng, indien nodig, leerkrachten op de hoogte van wie de lessen wijzigen door de mini-stage.
- Ik verzamel, indien nodig, het materiaal dat leerlingen nodig hebben bij het uitvoeren van hun taken in het WZC.

VOORAF

- Ik stippel de weg uit van school naar het WZC. Dit kan eventueel samen met de leerlingen.
- Ik verdeel de leerlingen alvast in kleine groepjes volgens de profielen die ze zullen volgen.
- Ik maak afspraken met de leerlingen over hoe ze zich dienen te gedragen, zowel onderweg als in het WZC.
- Ik overloop nog eens kort de dagindeling en wat er van hen verwacht wordt (taken, opdrachten ...).

TIJDENS

- Ik neem foto's of maak filmpjes, na goedkeuring van de leerling of het WZC.

NADIEN

- Ik laat de leerlingen hun persoonlijke portfolio aanvullen.
- Ik bezorg het beeldmateriaal aan de communicatieverantwoordelijke van de school.
- Ik bedank het WZC voor de mini-stage.
- Ik noteer positieve en negatieve elementen van (de organisatie van) de mini-stage. Dit vormt een naslagwerk voor een volgende editie.
- Ik bezorg het beeldmateriaal aan de communicatieverantwoordelijke van de school en aan hylas@provincieantwerpen.be.

VOORBEELDBRIEF VOOR HET WZC

MINI-STAGE LEERLINGEN VAN (VUL AAN MET LEERJAAR EN SCHOOL)

Datum

Geachte heer/mevrouw x,

Met deze brief willen wij ons graag voorstellen als kandidaat voor een mini-stage in uw woonzorgcentrum.

Wij zijn klas 5/6 (*schrap wat niet past*) van basisschool/lagere school (*vul aan met naam van de school*). Op dit moment werken wij in de klas rond het thema 'In het woonzorgcentrum'.

Dankzij het project HYLAS van de provincie Antwerpen maakten we al kennis met fictieve bewoners van een woonzorgcentrum en leerden we al wat meer over enkele beroepen uit de zorgsector. Maar nu wordt het tijd om die leerstof toe te passen in de praktijk. En wij denken dat uw WZC de ideale plek kan zijn voor een mini-stage.

Het doel van de mini-stage is dat we in kleine groepjes enkele medewerkers volgen, hen observeren en ook meehelpen bij de begeleiding van de bewoners. Op die manier ontdekken we al doende wat een job in een woonzorgcentrum inhoudt en hoe een dag er verloopt.

De stage zou een halve dag duren en zou voor ons kunnen doorgaan op (*gewenste datum/data invullen*).

Wij kijken er alvast enorm naar uit!

Voor vragen of extra info kunt u altijd terecht bij (*Naam leerkracht & contactgegevens*).

Met vriendelijke groeten,

De leerlingen van (*vul aan met school*)

INFOFICHE BRIEFING MINI-STAGE IN HET WZC

HET PROJECT HYLAS

Hylas bouwt aan de toekomst & zorgt voor later

De afstemming tussen vraag en aanbod van arbeidskrachten blijft een belangrijke uitdaging voor de zorg- en bouwsector. De provincie wil jongeren laten kennismaken met deze sectoren en hun troeven extra in de markt zetten. We zetten in op hybride leeromgevingen die het onderwijs en de arbeidsmarkt dichter bij elkaar brengen.

Via het project HYLAS wilt de provincie hybride leeromgevingen in de zorg- en bouwsector ontwikkelen die zich richten tot jonge tieners (10-14 jaar). Met deze leeromgevingen willen we jongeren ondersteunen om onderwijsdoelen of eindtermen te halen en hen helpen om de juiste studiekeuze te maken.

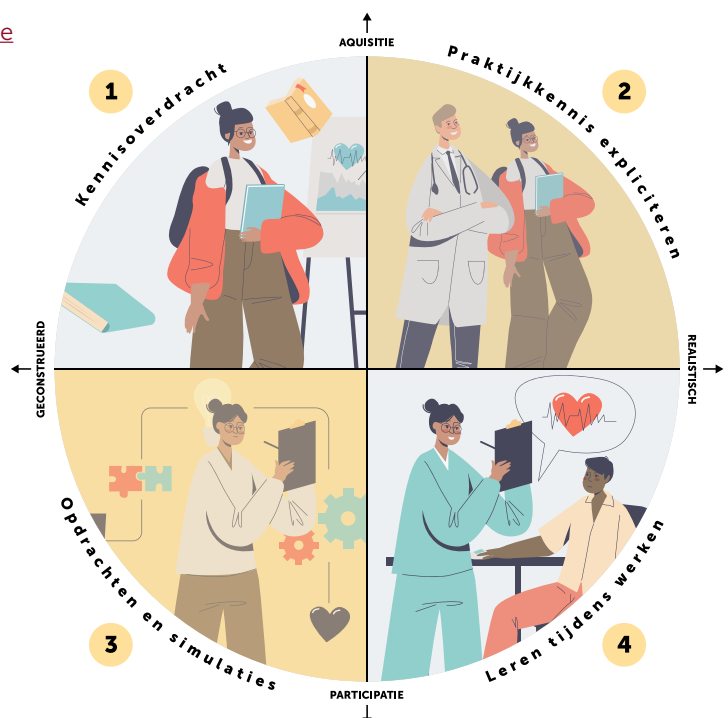
En daar komt meteen de naam 'Hylas' van. Het staat voor 'Hybride Leeromgevingen bij Aanvang van de Studiekeuze'.

De provincie ondersteunt met dit project ook scholen in hun onderwijsloopbaanbeleid, waarin belangrijke competenties zoals zelfontplooiing, gefundeerde keuzes maken, kennis van mens en samenleving extra aandacht krijgen.

Hylas belicht de verschillende mogelijkheden in het studieraanbod, de beroepenvelden, rollen en functies in de maatschappij. In leeromgevingen op maat van hun leeftijd en omgeving ontdekken jongeren dat de stereotype bouwvakker slechts 1 van de 101 mogelijkheden in de bouw is en dat zorg zóveel verder gaat dan de klassieke ziekenhuisverpleging (die wellicht niet eens meer bestaat). Ze duiken in de competenties en leefwereld van o.a. verkeersspecialisten en isolatiedeskundigen tot kraamhulp en prothesemakers, om maar een paar beroepen te noemen. Met authentieke leerkansen op het terrein krijgen jongeren een persoonlijk inzicht in de diverse studie- en beroepskeuzes.

Hylas biedt leerkansen in de klas, op de werkvloer én in een online game.

Meer informatie: <https://www.hylasprovincieantwerpen.be>

INFOFICHE BRIEFING MINI-STAGE IN HET WZC

Gebruik **deze checklist** voor een vlot verloop van de mini-stage.

VOORAF

<ul style="list-style-type: none">• Bezorg de school een lijst van activiteiten per zorgprofiel waarbij de leerlingen kunnen ondersteunen. Bv. bij een zorgkundige kunnen leerlingen eten helpen rondbrengen, bij een kinesist kunnen ze een oudere mee ondersteunen bij het wandelen ...	
<ul style="list-style-type: none">• Maak voor elke leerling een 'badge' met daarbij ook de verdeling van de zorgprofielen waarbij die leerling gaat ondersteunen.	
<ul style="list-style-type: none">• Voorzie briefjes met de naam en het kamernummer van de bewoner die de leerlingen mogen bezoeken tijdens het opendeurmoment.	
<ul style="list-style-type: none">• De leerkracht bezorgt u binnenkort de vragen die de leerlingen graag aan de bewoners willen stellen. Zo kunt u de bewoners al even op de hoogte brengen over de vragen die ze kunnen krijgen	

TIJDENS

<ul style="list-style-type: none">• Spreek met de begeleidende leerkrachten een tijdstip en een verzamelpunt af waar de leerlingen zullen worden opgehaald/teruggebracht worden voor en na iedere activiteit.	
<ul style="list-style-type: none">• Gebruik de observatiefiche van de leerlingen als leidraad gedurende de rondleiding.	
<ul style="list-style-type: none">• Altijd leuk en heel motiverend: voorzie enkele attributen die de leerlingen mogen aandoen. Bv. een haarnetje bij het keukenpersoneel, een vest bij de zorgkundige ...	

VOORBEELDBRIEF VOOR DE OUDERS

MINI-STAGE IN WOONZORGCENTRUM

Datum

Geachte ouder(s)
Beste leerling

(Dag en datum) is het zo ver. Dan trekken wij met onze klas naar woonzorgcentrum *(naam van het WZC)* voor een echte mini-stage.

Een hele dag lang lopen we mee met verschillende medewerkers en voeren we kleine taakjes uit. We zullen ook kennismaken met de bewoners van WZC *(naam van het WZC)* en hopen samen met hen nog een leuke activiteit te kunnen doen.

We vertrekken te voet/met de fiets/met de bus *(schrappen wat niet past)* op *(dag en datum)* om *(XX.XXu)* aan de schoolpoort. 's Avonds vertrekken we op tijd terug aan het WZC ,zodat we rond *(XX.XXu)* terug aan de schoolpoort staan.

Wat moet je zeker meenemen?

- Fiets of abonnement voor het openbaar vervoer (afhankelijk van vervoerswijze)
- Fluohesje en fietshelm of stapschoenen
- Lunchpakket en tussendoortjes
- Goed humeur ;-)

Indien je kind vlug wagenziek wordt of vooraan in de bus moet zitten, laat je dit het best op voorhand weten aan de meester/juf *(schrappen wat niet past)*.

Deze leeruitstap kost *XX euro*. Dit bedrag zal verrekend worden via de schoolrekening.

Wij kijken er alvast heel erg naar uit om de zorgsector beter te leren kennen!

Leerrijke groeten,

(Namen van de leerkrachten en/of directie)

COLOFON:

Educatief pakket

© Uitgeverij Plantyn, 2023

Tekst: Elke Lambrecht

Eindredactie: Hannah Verdoodt

Vormgeving: Els Vandervoort

Foto's, illustraties: Leap Forward, Adobe Stock